

Ks. mgr lic. Zygmunt Jagiełło

Streszczenie rozprawy doktorskiej:

„Urząd i kompetencje dziekana w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i polskim ustawodawstwie synodalnym”

Uchwały Soboru Watykańskiego II odnośnie urzędu kościelnego, oraz kanony Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku określiły pozycję prawną oraz kompetencje dziekana w kan. 553-555. Regulacje prawa powszechnego zostały dopełnione lub dookreślone przez prawo partykularne (ustawodawstwo synodalne).

Dysertacja przedstawia korelację dwóch obszarów regulacji prawnych: urzędu dziekana w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. oraz w polskim ustawodawstwie synodalnym. Rozważania koncentrują się na analizie materiału źródłowego, literatury krajowej oraz zagranicznej, jak dokumenty Soboru Watykańskiego II, Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku, konstytucje papieskie i inne dokumenty Stolicy Apostolskiej, uchwały synodów plenarnych i diecezjalnych, oraz instrukcje poszczególnych diecezji i rozporządzenia biskupów diecezjalnych. Literatura naukowa, to przede wszystkim komentarze do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r., publikacje książkowe oraz artykuły dotyczące urzędów i administracji kościelnej.

Tematyka dysertacji koncentruje się wokół zagadnienia podstawy teologicznej urzędu kościelnego oraz genezy urzędu dziekana oraz jego kompetencji. Zostały między innymi zaprezentowane takie zagadnienia jak: powierzenie i utrata urzędu dziekana, wymogi związane z powierzeniem urzędu dziekana, czyli wyznaczenie osoby, nadanie tytułu oraz objęcie urzędu. Ukazane zostały także szerokie kompetencje dziekana jak: liturgiczne (troska o właściwe funkcjonowanie życia liturgicznego, przechowywanie Najświętszego Sakramentu, księgi liturgiczne), duszpasterskie (koordynacja działalności pasterskiej, formacja kapłanów, ewangeliczna postawa dziekana wobec prezbiterów), administracyjno-kontrolne (troska o majątek kościelny, kontrola kancelarii parafialnej, wizytacja parafii, sprawy finansowe), koordynacyjne tak wobec spraw materialnych parafii, ich kontroli, jak i prezbiterów

(prowadzenie konferencji dekanalnych, pomoc kapłanom chorym, jak też i w przypadku ich śmierci zabezpieczenie parafii oraz dokumentów w sytuacji *sede vacante* parafii).

Dysertacja ukazuje regulacje prawne, odnośnie dziekana w polskim ustawodawstwie synodalnym oraz instrukcjach dotychczas promulgowanych.

Przeprowadzona analiza ustawodawstwa pod kątem urzędu dziekana, jego praw i obowiązków w trzydziestu pięciu polskich kodeksowych synodach partykularnych i diecezjalnych oraz trzech instrukcjach biskupów diecezjalnych w diecezjach w których nie odbyły się synody diecezjalne, wykazała ewolucję norm prawnych w odniesieniu do urzędu dziekana. Jest ona widoczna co do uprawnień, zadań i obowiązków dziekana w świetle obowiązujących statutów diecezjalnych. Podkreśla ich szczegółowość, ważność oraz odnoszenie się do wielu płaszczyzn życia kościelnego i duszpasterskiego.